

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
หมู่บ้านหนองหว้า ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

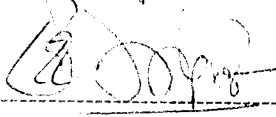
นางสาวสมฤทัย จิตศรีพิทักษ์เลิศ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

หน้าอนุมัติ

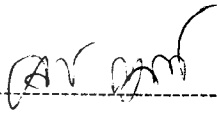
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชารา เล็กอุทัย)

กรรมการสอบ

(อาจารย์สนั่น ตั้งสถิตย์)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมิน โครงการ

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

นางสาวสมฤทัย จิตศรีพิทักษ์เลิศ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านหนองหว้า ตำบลโคกกรวด อําเภอลําปาง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ธาธา เล็กอุทัย, 123 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาเป็นรายงานการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านหนองหว้า ตำบลโคกกรวด อําเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา รัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท โดยจัดสรรเงินกองทุนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน ได้กู้ยืมเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือลดรายจ่าย สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจต่อไป

โดยทำการเก็บข้อมูลเดือนธันวาคม 2544 ถึง กันยายน 2544 ทำการสัมภาษณ์ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองหว้า จำนวน 50 % ของจำนวนสมาชิกที่กู้เงินกองทุน และที่ไม่ได้กู้เงิน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกทำการประเมินในรูปแบบของ “ชีพชีโมเดล”

ผลการประเมิน พบว่า ชาวบ้านได้ทำการคัดเลือกคณะกรรมการในการดำเนินงานจำนวน 15 คน มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 195 คน มีการปล่อยกู้เงิน 86 ราย เป็นเงิน 1,112,500 บาท มีเงินหุ้นให้กู้จำนวน 4 ราย มีการชำระเงินคืนทุกเดือนเกินกว่า 50 % ทำให้กองทุนหมู่บ้านหนองหว้ามีเงินหมุนเวียนในบัญชีสามารถให้กู้ได้ต่อไปเรื่อย ๆ ชาวบ้านนำเงินที่กู้ได้ไปประกอบอาชีพดังนี้ การเกษตร 21% เลี้ยงสัตว์ 12% ค้าขาย 29% การบริการ 2% สร้างงานแปรรูปผลผลิต 1% ลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ 5% จากการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านพบปัญหาในการทำงาน คือคณะกรรมการดำเนินงานด้วยความยากลำบาก ในเรื่องเอกสารที่ซับซ้อน และยังมีชาวบ้านในบางรายที่ยังไม่ชำระเงินคืนกองทุน เนื่องจากกรณีมีหนี้ระบบอื่นอยู่ มีการใช้การแก้ปัญหาในการดำเนินงานบริหารกองทุนคือ คณะกรรมการต้องเข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ปัญหาทุก 1 เดือน มีการจัดประชาคมคณะกรรมการในแต่ละหมู่บ้านในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เกิดเครือข่ายในการเรียนรู้ร่วมกัน

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา สมฤทัย จิตศรีพิทักษ์เลิศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ธธา เล็กอุทัย

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา ธธา เล็กอุทัย

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จล่วงด้วยดี, ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรา เล็กอุทัย อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- อาจารย์ดวงฤดี พ่วงแสง อาจารย์นิเทศน์ ให้คำแนะนำในการทำงาน
- สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด ที่อำนวยความสะดวกในการจัดประชุมชาวบ้าน
- เทศบาลตำบลโคกกรวด และคณะกรรมการกองทุนทุกคน ที่ให้ข้อมูล
- ขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

นางสาวสมฤทัย จิตศรีพิทักษ์เลิศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน้าอำนวยการ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	1
กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
วิธีดำเนินการ.....	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมิน.....	3
บทที่ 2 ปรัชญาวัฒนธรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	5
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544.....	5
- แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544.....	8
- แบบคำขอขึ้นทะเบียนความและประเมินความพร้อม ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	8
- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	9
การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน.....	11
หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซัพพ์โมเดล.....	11
การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	12

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ	
รูปแบบการประเมิน.....	13
- ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	14
- เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	15
- วิเคราะห์ข้อมูล.....	15
บทที่ 4 ผลการติดตามประเมินโครงการ	
- ความยากจนของประเทศ.....	22
- นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	22
- ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ.....	24
- สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน.....	25
ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน.....	26
ผลการประเมินหน่วยระบบ A.....	32
ผลการประเมินหน่วยระบบ B.....	35
บทที่ 5 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	38
การอภิปรายผล.....	39
ข้อเสนอแนะ.....	40
บรรณานุกรม.....	42
ภาคผนวก ก เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	43
ภาคผนวก ข แบบรายงานบริบทชุมชน.....	98

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันปัญหาเรื่องความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมืองมีมาก เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ทำให้เกิดการว่างงานสูง ชาวบ้านในชนบทต้องเข้ามาทำงานในสังคมเมืองมากขึ้น ทำให้เกิดความแออัด ทางภาครัฐบาลมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติขึ้น ซึ่งนำโดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี และถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มการแก้ไขปัญหา โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท โดยจัดสรรเงินกองทุนให้ประชาชนในหมู่บ้าน ได้กู้ยืมเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้หรือลดรายจ่ายของสมาชิก สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบ เพื่อสาธารณะประโยชน์ของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ในเขตความรับผิดชอบของกองทุนหมู่บ้านนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน 5 ข้อ ที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้ซึ่งมีดังนี้

1.1 ท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือสวัสดิภาพของสมาชิก

1.2 ท้องถิ่นชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

1.3 ท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม

เพื่อแก้ปัญหของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

1.4 เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกันกับทั้งสังคมก็มีภูมิคุ้มกัน

- 1.5 ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อศึกษาถึงผลดีในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน และผลเสียที่ก่อให้เกิดปัญหา
3. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานในหมู่บ้าน ให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

กรอบความคิดทฤษฎี

แนวความคิดและรูปแบบการประเมิน เป็นกรอบแนวคิดของประเด็นที่จะประเมิน หรือเค้าโครงในลักษณะของการเชื่อมโยงสัมพันธ์ และต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ หรือเป็นสิ่งที่แสดงภาพรวมของประเด็นที่จะประเมิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมินโครงสร้าง โดยแนวคิดรูปแบบการประเมินในช่วงแรก ๆ ได้มีการนำมาใช้ในการประเมินโครงการ จนกระทั่งได้มีนักประเมินรุ่นใหม่ ๆ ได้พัฒนาแนวความคิดและรูปแบบการประเมินไว้ดังนี้

1. แนวคิดการประเมินของอัลคิน (Alkin's Concept of Evaluation) “การประเมิน” ตามความหมายของอัลคิน คือ กระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูล และการจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจการตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการเลือกการดำเนินการ โครงการ
2. แนวคิดการประเมินของโพรวิส (Provus' Discrepancy Evaluation) ได้กล่าวความหมายของการประเมินว่า เป็นการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐาน และการค้นหาช่องว่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดข้อบกพร่องของโครงการ และนำรูปแบบการประเมินความสอดคล้อง ที่เป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานที่กำหนด เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐาน เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
3. แนวคิดและรูปแบบการประเมินชิปของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) กล่าวว่า “การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ”

กรอบความคิดทฤษฎี หรือต้นแบบทางความคิดที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ ได้เลือกทำการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่ ต้นแบบความคิดเชิงระบบ “ซิฟฟ์โมเดล” โดยความหมายของ CIPP คือ

C	ย่อมาจาก	Context	คือ บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	Input	คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิง จากนั้นจึงใช้การสุ่มแบบอุบัติเหตุการณ์ (Accidental Sampling) ในกลุ่มเป้าหมายโดยเลือกการสุ่มตัวอย่างตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป และเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีสติครบสมบูรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดตัวแปรรบกวน
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ โดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร หนังสือตำรา บทความ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การศึกษางานวิจัยบทความและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ห้องสมุดประชาชน หอสมุดแห่งชาติ และการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาข้อมูลผลสรุปของการศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการทำสารนิพนธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

1. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการมาปรับปรุงพัฒนาให้กับทางภาครัฐในการดำเนินงานต่อไป
2. นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาคุณภาพในการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการในการดำเนินงาน
3. ทราบถึงความต้องการของชาวบ้านในการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน
4. เกิดความเข้าใจและทราบปัญหาของผู้ที่กู้เงิน และชี้แจงให้กับสมาชิกผู้กู้เงินได้เข้าใจถูกต้อง

5. มีส่วนช่วยให้ผู้กู้เงินดำเนินงาน บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการมากขึ้น
6. นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดในอนาคต

บทที่ 2

ปรัชญ์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการหลักและเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว ด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดปัญหาความยากจนและนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ลงทุนทางสังคมเป็นการสร้างและกระจายโอกาสแก่ชีวิตของประชาชน โดยที่ประชาชนจะได้มีโอกาสใช้ภูมิปัญญาและศักยภาพสำหรับก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐานของการหารายได้อีกด้วย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน กรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ใน ตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 3 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 4 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 5 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
- (2) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- (5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- (6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- (7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของ กองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของ คณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำข้อ 4 มาใช้กับการประชุมและ วินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตาม ระเบียบ ได้เข้าประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 2 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะ อนุกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะ กรรมการและของกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทาง การบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหาร และจัดการกองทุน
- (8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับ นโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

(9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน

(10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการประเมินความพร้อมในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังต่อไปนี้

1. จัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าเทียมกัน
2. องค์กรประชุมเวทีชาวบ้าน คือจำนวนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง
3. ร่วมกันกำหนดวิธีการและดำเนินการเลือกกันเอง
4. เลือกคณะกรรมการกองทุน ในช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด
5. เลือกคนที่มีความรู้ ประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

แบบคำขอขึ้นทะเบียนความและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง

เมื่อกองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเรียบร้อยแล้ว สามารถขอรับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยการขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1. จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ.2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ.2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ
2. ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน แล้วเปิดบัญชีกับธนาคาร

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ.ศ. 2544 บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 1 ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

1. ที่ตั้งของกองทุนชั่วคราว ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 362 บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 1

ต.โคกกรวด อ.เมือง จ.นครราชสีมา และเมื่อมีความพร้อมจะหาที่ตั้งสำนักงานถาวรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

2.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านเพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับสมาชิก

2.2 เสริมสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้าน ผู้การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

2.3 สร้างนิสัยการออมทรัพย์ เสียสละ เอื้ออาทรต่อส่วนรวมและเพื่อนบ้าน

2.4 สร้างสำนึกให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการจัดการบริหาร รวมทั้งการกำหนดอนาคตของหมู่บ้านด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาชาวบ้าน

2.5 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาความสามารถและแก้ไขปัญหาตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

2.6 กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ

3. แหล่งที่มาของกองทุนหมู่บ้าน

3.1 เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้

3.2 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ จากกองทุน

3.3 เงินค่าหุ้นและเงินฝาก

3.4 เงินสมทบจากกลุ่มองค์กรสมาชิก

3.5 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

3.6 เงินกู้

4. คุณสมบัติของสมาชิก

4.1 เป็นบุคคลธรรมดาที่มีชื่อในทะเบียนบ้านหนองหว้า หมู่ที่ 1 ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่น้อยกว่า 2 ปี และคณะกรรมการตรวจสอบว่ามีที่อยู่อาศัย สิ่งปลูกสร้างอย่างถาวรในหมู่บ้านจริง

4.2 มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรส และจดทะเบียนสมรสถูกต้อง

4.3 เป็นผู้มีความเห็นชอบกับระเบียบข้อบังคับของกองทุน

4.4 เป็นผู้ประพฤติดี เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

4.5 ไม่มีประวัติเสียด้านการเงิน

4.6 ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ที่เป็นเหตุให้เสียสิทธิทางกฎหมาย

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก ต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

5.1 นำหลักฐานสำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน เพื่อประกอบการสมัคร พร้อมลงลายมือชื่อ สำเนาถูกต้อง 2 ชุด

5.2 เขียนใบสมัครตามแบบการขอสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน หนองหว้าด้วยตนเอง พร้อมชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า 50 บาท

5.3 ต้องถือหุ้นของกองทุน โดยกำหนดหุ้นละ 10 บาท และต้องถือหุ้นแรกเข้า จำนวน 10 - 30 หุ้น เป็นจำนวนเงิน 100 - 300 บาท แต่ไม่เกิน 500 หุ้น เป็นเงิน 5,000 บาท การเพิ่มหุ้นจะเพิ่มได้ปีละ 1 ครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี และเมื่อได้รับเงินกู้ทุกครั้งต้องฝากเป็นเงินหุ้น 2%

5.4 จะต้องฝากเงินสัปดาห์ละทุก ๆ เดือน เดือนละเท่า ๆ กันในแต่ละปี อย่างต่ำเดือน 10 บาท อย่างสูงไม่เกิน เดือนละ 300 บาท เมื่อได้รับเงินกู้ทุกครั้ง

6. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

6.1 ตาย

6.2 ลาออก ต้องเขียนใบลาออกและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน

6.3 ให้ออกตามมติเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนในการพิจารณาการกระทำผิดของสมาชิกที่ร้ายแรงและขัดต่อข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน และให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกอีกได้ แต่ต้องขาดจากการเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 2 ปี

6.4 เป็นบุคคลล้มละลาย

6.5 ต้องโทษคดียาเสพติด หรือคดียาเสพติดร้ายแรง

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอตัง้หมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท หากเกินต้องให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดแต่รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท และระยะเวลาชำระคืนทุนไม่เกินหนึ่งปี

หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล

แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็น การประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้ จุดเด่น จุดด้อยของการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมแผนการประชุมได้ทันท่วงที เพราะนักประเมินจะได้ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมกว้างขวาง

แบบจำลองชีพจะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์
2. การประเมินการนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ
3. การประเมินการดำเนินงาน (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจและดูผลสำเร็จของโครงการ

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อรัฐบาลเห็นว่าการจัดสรรเงิน 1 ล้านบาท ลงหมู่บ้านทั่วประเทศนั้น ควรเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงจัดทำโครงการอบรมบัณฑิตในหลักสูตรการบริหารจัดการโครงการ และกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นกิจกรรมหลักของการศึกษาและปฏิบัติการจริงในพื้นที่ โครงการนี้ได้ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างอีกทางหนึ่งตามที่รัฐบาลคาดหวังไว้ ในยุคคิดใหม่ ทำใหม่ และคิดเร็ว ทำเร็ว โครงการได้เริ่มขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2544 ทำให้สถาบันการศึกษาต้องปรับแก้ขนานใหญ่ แม้การเรียนการสอนคิดแตกต่างในเนื้อหา และวิธีการสอน ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์ของผู้สอน แต่โครงการได้บังคับทางอ้อมให้สถาบันการศึกษาสร้างกลไกในการเรียนจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันระหว่างกลุ่มผู้สอนแต่ละรายวิชา กลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และกลุ่มอาจารย์นิเทศในพื้นที่ทำงานของบัณฑิตกองทุน ทั้งนี้เพื่อให้ได้จำนวนและคุณภาพของงานวิจัยประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้าน

บัณฑิตเข้าไปมีส่วนร่วมด้านการบริหารจัดการ ด้านเอกสารช่วยเหลือในการทำสัญญา การกู้เงิน ช่วยเหลือในการแนะนำชาวบ้านให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกองทุนหมู่บ้าน และวิธีการดำเนินงานขอกู้เงินกองทุน และจัดทำบัญชีกองทุน และร่วมจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน ช่วยเหลือคณะกรรมการกองทุนในบริหารงานกองทุน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมิน

แนวคิดและรูปแบบการประเมิน เป็นกรอบแนวความคิดของประเด็นที่จะประเมิน หรือเค้าโครงร่างในลักษณะของการเชื่อมโยงสัมพันธ์ และต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ หรือเป็นสิ่งที่แสดงภาพรวมของประเด็นที่จะประเมิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ

แนวคิดและรูปแบบการประเมินชิบของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) กล่าว การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ คือ

ความคิดพื้นฐานการประเมินของสตัฟเฟิลบีม

สตัฟเฟิลบีม ได้จำแนกขั้นตอนการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

และสตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมิน ว่า รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการ โครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ เพื่อจะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยน โครงการ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ประชากรเป้าหมาย คือ ผู้ที่อาศัยอยู่บ้านหนองหว้า ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองหว้าไม่น้อยกว่า 2 ปี จะทำการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และผู้ที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหว้า ต้องเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ขึ้นไป และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองหว้าที่มีทะเบียนบ้านจริง หรือผู้ที่อาศัยอยู่บ้านหนองหว้า ที่ไม่มีทะเบียนบ้านแต่ต้องอาศัยอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ปี และทำการสอบถามข้อมูลจากผู้ที่มีสติครบสมบูรณ์

ในการทำสารนิพนธ์จะมุ่งให้ได้เนื้อหาสาระ และหลักวิชาที่รวบรวมมาได้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. ทำการเก็บข้อมูลรวบรวมขึ้นเป็นครั้งแรก มิได้คัดลอกหรือหยิบยืมจากที่มีบุคคลอื่นได้จัดรวบรวมไว้ก่อน จะจัดรวบรวมได้โดย

1.1 วิธีสำรวจสอบถาม จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและเหตุผลได้ดี ทั้งข้อมูลในอดีตและข้อมูลในอนาคตได้ โดยกลุ่มตัวอย่างตอบโดยการทำเครื่องหมายเพื่อแสดงว่า ใช่ - ไม่ใช่ เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วย มี - ไม่มี ลงในแบบสอบถาม และการใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened Form Questionnaire) โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ถามได้อย่างอิสระ

1.2 วิธีการสังเกต เป็นเครื่องมือที่จะต้องใช้นุคคลทำหน้าที่ในการวัด โดยใช้หู และตาเป็นเครื่องมือในการติดตาม ซึ่งให้ข้อมูลที่แท้จริงได้ชัดเจน และให้ข้อมูลปัจจุบันได้ดี แต่ไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นเหตุผลพฤติกรรมที่ไม่ปรากฏในขณะนั้น

2. ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของเอกสารต่าง ๆ ที่บุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้ทำการเก็บรวบรวมไว้แล้ว เช่น รายงาน บทวิเคราะห์ หรือตำราวิชาการ จากตัวอย่าง 2 ข้อดังกล่าวข้างต้นแล้วข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จาก

- ข้อเท็จจริง คือรายละเอียด หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ณ เวลาปัจจุบัน
- ความคิดเห็นความรู้สึก ทักษะสติ ข้อมูลเหล่านี้ไม่ต้องการการยืนยันหรือพิสูจน์ว่าถูก-ผิด เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อแสดงถึงอารมณ์การตอบสนองต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคล ที่เลือกเป็นตัวอย่างในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

โดยทำการเก็บข้อมูลบริบทชุมชนออกมาเป็นรูปแบบของ บร.1 - บร. 12 ดังนี้

แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)

แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะสติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)

แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อกันหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)

แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)

แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)

แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)

แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)

แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ดังนั้นในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นไปตามกรอบความคิดทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งได้รายการตัวชี้วัดและตัวแปรดังนี้

หน่วยระบบ A บริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าคือ

- นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- เงิน 1 ล้านบาท
- คณะกรรมการหมู่บ้าน
- เงินที่ผู้กู้ชำระคืน
- ผู้สมัครขอกู้

ตัวชี้วัดกระบวนการคือ

- การคัดเลือกผู้กู้
- การรับชำระหนี้
- การทำบัญชี

ตัวชี้วัดผลผลิตคือ

ผลโดยตรง (Immediate Result)

- จำนวนผู้กู้
- ยอดเงินให้กู้ 17

ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

- จำนวนผู้ที่กู้ได้
- จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
- การขยายกิจการของผู้กู้

ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

- กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
- ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
- ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด

- ห้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ

หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้ดูแลราย

ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าคือ

- เงินที่กู้มาได้
- เงินอื่น ๆ
- สถานที่ และวัสดุคืบ

ตัวชี้วัดกระบวนการคือ

- การทำกิจการถูกวิธี
- การทำบัญชี
- การวิเคราะห์ประเมิน

ตัวชี้วัดผลผลิตคือ

ผลโดยตรง (Immediate Result)

- รายได้เป็นเงิน
- ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสังของ

ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

- ผู้กู้ได้ขยายกิจการ

ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

- ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
- ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบเพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่ระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ได้กับผู้กู้ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

การแจงตัวแปรและลักษณะค่าของตัวแปร

แสดงลักษณะของค่าของตัวแปร เพื่อความสะดวกแก่การเก็บข้อมูลและเขียนสรุป

วัตถุประสงค์ประการที่ 1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ เพียงใดอันได้แก่

1. การเกิดกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. การมีกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีกองทุนอยู่ก่อนแล้วก็กองทุน - รวมเงิน 1 ล้านบาทสมทบกับกองทุนหนึ่งกองทุน
2. การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน - มีบุคคลผู้เกี่ยวข้องซึ่งกับกองทุนให้ความรู้ใน บร.3
3. ทักษะคนที่ติดต่อกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน - มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้ ใน บร.3
4. การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาอาชีพ - มีการสร้างงาน - มีการสร้างรายได้ - มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน
5. แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน - มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิกกองทุน ในบร.2
6. ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสมาชิกกองทุน - จำนวนเงินออมและเงินทุน - ยอดคงเหลือของเงิน 1 ล้าน

1.2 การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. คณะกรรมการบริหารกองทุน	- มีคณะกรรมการบริหารกองทุน - จำนวนคณะกรรมการบริหารกองทุน - มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุน
2. ระเบียบการบริหารกองทุน	- มีระเบียบการบริหารกองทุน - มีการร่วมกันสร้างตามระเบียบ
3. ดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร	- มีการประชุมของคณะกรรมการ - มีการรับสมัครสมาชิก - มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน - มีการระดมทุนเงินฝาก
4. การตัดสินเงินกู้	- มีระเบียบการกู้และขอทุน - มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย - จำนวนผู้กู้ที่ได้รับพิจารณาเงินกู้
5. มีการจัดสรรผลประโยชน์	- จำนวนยอดกองทุนสะสมจาก 1 ล้านบาท - จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ

1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร	ลักษณะค่าตัวแปร
1. มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเอง	- ได้รับความรู้ความเข้าใจในการพึ่งตนเอง - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพึ่งตนเอง
2. มีการปฏิบัติในเรื่องการพึ่งตนเอง	- มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ
3. มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.4 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร	ลักษณะค่าตัวแปร
1. มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเอง	- ได้รับความรู้ความเข้าใจในการพึ่งตนเอง - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพึ่งตนเอง
2. มีการปฏิบัติในเรื่องการพึ่งตนเอง	- มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ
3. มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. ศักยภาพเดิมของบริบทมีมากน้อยเท่าใด	- สภาพของป่า - โรงเรียน - สภาพของหนองน้ำ - ประเพณี - จำนวนประชากร - ถนน - ไฟฟ้า - ประปา
2. มีความเข้มแข็งในการทำกิจการของผู้ - การเกษตร - ค้าขาย - บริการ - อุตสาหกรรมในครัวเรือน - การลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ	} ในแบบ บร.4 ข้อ 5

ปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุน	
ตัวแปร	ลักษณะค่าตัวแปร
1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน	- ใครบ้างมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนมีจำนวนมากน้อยเพียงใด
2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน	- จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน - จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน
3. การบริหารกองทุน	- ใครที่ร่วมบริหารกองทุน

ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา	
ตัวแปร	ลักษณะค่าตัวแปร
1. การบริหารงานที่ยุ่งยาก	- คณะกรรมการไม่เข้าใจในการทำงาน
2. มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน	- จำนวนผู้ที่ไม่พึงพอใจ
3. ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน	- จำนวนผู้ที่ไม่ส่งเงินกู้

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

ความยากจนของประเทศ

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุถูกเงินและความจำเป็นเร่งด่วน นำโดยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ซึ่งมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยได้กำหนดคนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ตามนโยบายรัฐบาล ได้ส่งตรงมายังหมู่บ้านต่างๆ ตามเป้าหมาย คือจำนวน 70,000-80,000 หมู่บ้านทั่วประเทศ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตน เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ประกอบกับกองทุนหมู่บ้านสามารถเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิกไปปลดหนี้ในระบบได้จำนวนมาก แม้จะไม่ก่อให้เกิดการสร้างงานหรือการพัฒนาอาชีพ แต่กองทุนหมู่บ้านได้ช่วยลดภาระดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงินนอกระบบ อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

การดำเนินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงควรให้ความสนใจต่อการดำเนินการเป็นอย่างยิ่ง และผู้ประกอบการควรให้ความสนใจต่อนโยบายของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ต่อรัฐสภา แสดงเจตนารมณ์ ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นจะสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยนั้น มีหลาย ๆ ประเด็น และในหลาย ๆ ประเด็นมีนโยบายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง อย่างเช่น นโยบายการสร้างรายได้ นโยบายด้านพาณิชย์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

1. นโยบายการสร้างรายได้ ได้พูดถึงการแก้ปัญหาหนี้สินของประเทศด้วยการสร้างรายได้ โดยการสร้างรายได้ทุกระดับ โดยส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามศักยภาพของชุมชนเสริมการรวมตัวเพื่อดำเนินเศรษฐกิจระดับชุมชน เร่งพัฒนาผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

2. ผู้ตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างเสริมรายได้ให้กับประชาชนอย่างเป็นระบบ และฐานการผลิตของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีแนวนโยบายครอบคลุม 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการเกษตร ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร โดยการปรับโครงสร้างด้านสินเชื่อ การส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน ส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน โดยพัฒนาการตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐาน

ด้านอุตสาหกรรม รัฐบาลได้มีแนวนโยบายดังนี้

1. ปรับโครงสร้างการผลิตในการผลิตในภาคอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติ ทักษะฝีมือภูมิปัญญาไทย
2. เสริมสร้างให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน
3. พัฒนาอุตสาหกรรมด้านบุคลากร แรงงานให้สอดคล้องกับทิศทางพัฒนา
4. สนับสนุนส่งเสริมความร่วมมือในการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา
5. ส่งเสริมบทบาทสถาบันการเงิน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

1.3 ด้านบริการและการท่องเที่ยว เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ทั้งเชิงอนุรักษ์ เชิงสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนรวมทั้งการเพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวกสร้างความปลอดภัย

1.4 นโยบายด้านพาณิชย์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยการผลักดันให้มีการแข่งขันเสรีเวทีการค้าระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าสินค้า รวมทั้งส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ แต่ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยตรงคือ การส่งเสริมให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำรงอยู่และปรับตัวรองรับการแข่งขันการเปิดเสรีด้านการค้าและบริการได้

ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

รัฐบาลได้หันมาสนับสนุนนโยบายอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Oriented Industries) แต่ตลาดภายในมีกำลังซื้อจำกัด ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรมมีรายได้ต่ำ กำลังซื้อจึงเพิ่มช้ากว่าการเพิ่มของผลผลิต ยิ่งกว่านั้นจำนวนลูกจ้างแรงงานแม้จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ถูกกดค่าจ้าง รัฐบาลควบคุมการเรียกร้องต่อแรงกำลังซื้อจากส่วนนี้จึงต่ำเช่นเดียวกัน ทางออกจึงต้องเป็นการส่งออก แต่การส่งออกต้องแข่งขันในตลาดโลก การแข่งขันมีเพียง 2 ด้าน คือ ด้านคุณภาพของสินค้าและด้านราคา

โครงสร้างอุตสาหกรรมไทย เป็นโครงสร้างของการพึ่งพา เป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งการนำเข้ายิ่งผลิตมากยิ่งต้องนำเข้ามาก กล่าวคือ นำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบแปรรูป และเทคโนโลยี ตารางข้างล่างนี้ชี้ให้เห็นว่ามูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรและสินค้าเพื่อการอุตสาหกรรมนั้นมีสัดส่วนเป็นกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าการนำเข้า

โครงสร้างการนำเข้าของไทย

กลุ่มสินค้า	2530	2533	2539
สินค้าอุปโภคบริโภค	10.0	8.6	12.6
สินค้าแปรรูปเพื่อการผลิต	37.0	33.9	35.9
เครื่องจักร	29.7	39.2	48.8
อื่นๆ	23.3	18.3	2.7

ที่มา : จำนวนจากตัวเลขของธนาคารแห่งประเทศไทย

การขาดดุลการค้าของไทย

ปี	ยอดขาดดุลการค้า	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของ GDP
2531	109,544	7.2
2532	146,364	8.2
2533	254,635	12.2
2534	233,201	9.7
2535	208,601	7.3
2536	230,733	7.2
2537	231,437	6.4
2538	357,276	8.4
2539	420,725	9.0

ที่ยกตัวเลขในช่วง 2531 – 2539 มาแสดงก็เพราะว่าช่วงนี้คือยุคทองของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม สัดส่วนของสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกสูงถึงร้อยละ 74 – 75 ของข้อมูลการส่งออกทั้งหมดแต่ปรากฏว่ายอดขาดดุลการค้ากลับเพิ่มสูงขึ้น มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมขาดดุลการค้าประมาณ 10,000 – 12,000 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าการค้าไทยเกิดความผิดพลาด เพราะการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยเป็นการพัฒนาที่พึ่งตนเองมากเกินไปขณะที่ภาคเกษตรพึ่งพาน้อยมาก กลับไม่ได้รับการเหลียวแลเท่าที่ควร หากมีการพัฒนาการเกษตรและยกระดับไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ก็คงไม่ประสบปัญหาการขาดดุลการค้ามากมายดังที่เป็นอยู่

สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

เนื่องจากสภาวะแวดล้อมของสังคมไทย เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีที่ทำให้การประกอบการมีการแข่งขันสูง และการทำงานจะแออัดกันอยู่ภายในตัวเมืองที่มีความเจริญ ทำให้เกิดการโยกย้ายการทำงานต่างถิ่น ทางภาครัฐบาลพยายามกระจาย อุตสาหกรรมไปยังส่วนภูมิภาค เพื่อลดปัญหาการว่างงานและการทำงานในท้องถิ่น และผลของการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาอีกประการหนึ่งคือ เกิดการทำลายสภาพแวดล้อมเช่นพื้นที่ป่าไม้ลดลง เสียความสมดุลทางธรรมชาติ ปัญหาสภาพแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านที่ยากจน ซึ่งสามารถสรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาและกลายมาเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ดังนั้นแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงจึงเกิดขึ้น ภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่มีการเร่งพัฒนาอุตสาหกรรม 2504 นับได้เกือบ 40 ปีมาแล้วนั้น ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก จากระบบเศรษฐกิจที่มีภาคเกษตรเป็นภาคนำทั้งการผลิต รายได้ และการจ้างงาน มาสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม การค้า การบริการ แม้ว่าประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 51 ยังคงทำงานอยู่ในภาคเกษตร แต่รายได้ภาคเกษตรพื้นฐานปัจจุบันเหลือเพียงประมาณร้อยละ 12 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเท่านั้น ทางภาครัฐบาลจึงได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมาเพื่อสร้างงานภายในชุมชน เพื่อชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้

ทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นทางไปทิศใต้ผ่านทางหลวงแผ่นดินสายสระบุรี - นครราชสีมา หมายเลข 2 ระยะทาง 250 เมตร

ทิศใต้ จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นขนานกับทางหลวงแผ่นดินสระบุรี - นครราชสีมา หมายเลข 2 ไปทางทิศตะวันตกถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสายสระบุรี - นครราชสีมา

หมายเลข 2 ตารางกิโลเมตร 236.60 กิโลเมตร ตามแนวเส้นตั้งฉาก 250 เมตร

ทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นตรงไปทางทิศเหนือบรรจบหลักเขตที่ 1

เขตเทศบาลตำบลโคกกรวด ตั้งอยู่ทิศตะวันตกของจังหวัดนครราชสีมา ระยะห่างจาก จังหวัดประมาณ 18 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ เทศบาลตำบลโคกกรวด
ทิศใต้	ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด

สภาพภูมิศาสตร์บ้านหนองหว้า โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นทุ่งนาและมีทุ่งป่าเตี้ย ๆ เป็นบริเวณเนิน ซึ่งพื้นที่เป็นแนวสูงต่ำไม่เท่ากัน ในส่วนของภูมิอากาศนั้นจะมีด้วยกัน 3 ฤดู

ฤดูหนาว ประมาณ 10 - 20 องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน ประมาณ 35 - 41 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน ประมาณ 30 - 38 องศาเซลเซียส

สภาพที่ดิน

โดยส่วนใหญ่สภาพดินจะเป็นดินร่วนปนทราย ในส่วนของสภาพที่ดินนั้นปัจจุบัน สภาพพื้นดินมีจำนวนน้อยลง เนื่องจากมีการปลูกสร้างบ้านเรือน การทำถนนแบบคอนกรีต แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน จะมีอยู่ 1 แหล่งคือ สระน้ำวัดหนองหว้า ใช้ได้ตลอดปี และ บ่อน้ำตื้น 1 บ่อ ใช้ได้ตลอดปี แต่ปัจจุบัน ไม่ใช้แหล่งน้ำเหล่านี้เพื่อการบริโภคอีกแล้ว เนื่องจากใช้น้ำประปากันทุกครัวเรือน

สาธารณูปโภค

สภาพปัจจุบันสภาพทุ่งนาเหลือน้อย เพราะเนื่องมาจากทำการถมเพื่อสร้าง สาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ทำทอระบายน้ำ ทำถนนในหมู่บ้าน และสร้างบ้านเรือน เป็นจำนวนมาก

★ การคมนาคมขนส่ง

ทางรถไฟ

มีทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านเทศบาลตำบลโคกกรวด

ทางรถยนต์

ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2 (สายสระบุรี - นครราชสีมา) เป็นถนนลาดยางสภาพดีมาก เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 8 เลนส์ (ถนนมิตรภาพ)

ทางหลวงแผ่นดิน สายโคกกรวด-หนองสรวง เป็นถนนลาดยางอย่างดี มีระยะทาง 3 กิโลเมตร

ถนน รพช. ที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างเทศบาลตำบลโคกกรวด กับ ตำบล/หมู่บ้านต่าง ๆ เป็นถนนลาดยางและถนนลูกรัง

ข้อมูลถนน

1. ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก	จำนวน 40 สาย ระยะทาง 12,000 เมตร
2. ถนนลาดยาง	จำนวน 5 สาย ระยะทาง 15,000 เมตร
3. ถนนหินคลุก	จำนวน 10 สาย ระยะทาง 3,000 เมตร
4. ถนนลูกรัง	จำนวน 5 สาย ระยะทาง 1,750 เมตร
5. ถนนดิน	จำนวน 12 สาย ระยะทาง 3,000 เมตร

★ การประปา

หน่วยงานเจ้าของกิจการประปา คือ การประปาเทศบาลตำบลโคกกรวด จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปาในเขตเทศบาล จำนวน 2,030 ครัวเรือน น้ำประปาที่ผลิตได้ประมาณ

1,750 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน น้ำประปาที่ใช้เฉลี่ย 1,750 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา คือ อ่างเก็บน้ำลำตะคอง (คลองไผ่) โดยมีลำตะคองผ่านเทศบาลตำบลโคกกรวด

★ ระบบเสียงตามสาย

ระบบเสียงตามสาย ของเทศบาล ดำเนินการติดตั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2543 ทำการเปิดกระจายเสียงทุกวัน ภาคเช้า เวลา 06.00 - 07.00 น. ภาคบ่าย เวลา 17.00-18.00 น.

จุดติดตั้งเสียงตามสายรวม 12 จุด

การขยายตัวของประชากร

ปัจจุบันบ้านหนองหว้า มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,776 คน เพศชาย 867 คน เพศหญิง 909 คน ในหมู่บ้านมี 420 ครัวเรือน มีบ้าน 351 หลังคาเรือน สภาพประชากรโดยทั่วไปของจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลโคกกรวด โดยดูจากตารางต่อไปนี้

ประชากร

พ.ศ.	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
2542	2,431	4,430	4,678	9,108
2543	2,216	4,286	4,535	8,821
2544	1,824	3,437	3,706	7,143

การขยายตัวของชุมชน

ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลโคกกรวด จำนวน 18 ชุมชน จำนวนบ้านเรือน 1,299 หลังคาเรือน จำนวนประชากรในชุมชนรวม 7,143

จากเมื่อก่อนตำบลโคกกรวดเป็นเพียงหมู่บ้าน แต่ปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนเป็นชุมชน เนื่องจากมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีจำนวนผู้อาศัยเพิ่มสูงขึ้น และจำนวนหลังคาเรือนเพิ่มขึ้น

โรงเรียนและการศึกษา

โรงเรียนในหมู่บ้านคือ โรงเรียนพุดงรัฐประชานุกูล มีครูรวม 45 คน มีการศึกษาในระดับก่อนปฐมศึกษา ถึง ชั้นมัธยมศึกษา

ประชากร	จำนวน
ระดับก่อนปฐมศึกษา	
1. จำนวนห้องเรียน	3 ห้อง
2. จำนวนนักเรียน	242 คน
3. จำนวนครู	5 คน
ระดับปฐมศึกษา	
1. จำนวนห้องเรียน	40 ห้อง
2. จำนวนนักเรียน	998 คน
3. จำนวนครู	30 คน
ระดับมัธยมศึกษา	
1. จำนวนห้องเรียน	2 ห้อง
2. จำนวนนักเรียน	120 คน
3. จำนวนครู	10 คน

ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร และการพาณิชย์กรรมและการบริการเป็นหลัก อาชีพรับจ้างประกอบกับอาชีพรับราชการตามมา จะเห็นได้จากเมื่อก่อนชาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อมาเปลี่ยนมาทำอาชีพค้าขายกันมากขึ้น เนื่องจากมีการย้ายถิ่นฐานมาอาศัยอยู่ในบ้านหนองหว้ากันมากขึ้น ชาวบ้านได้ปรับพื้นที่ว่างเปล่าทำเป็นห้องเช่า และสร้างเป็นหมู่บ้านจัดสรร เพราะในเขตตำบลโคกกรวดมีโรงงานที่มาก่อตั้งเป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวบ้านได้มีงานทำ ประกอบกับพนักงานโรงงานมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณใกล้โรงงาน ทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชนดีขึ้น และทำให้ชาวบ้านมีรายได้จากการค้าขายตามมา และทางหน่วยราชการได้พัฒนาหมู่บ้านหนองหว้าได้ดีเรื่อย ๆ มา มีการสร้างตลาดสดให้ทำการค้าขาย

รายได้โดยส่วนใหญ่ของชาวบ้านจะมีรายได้ 30,000 บาทขึ้นไป ต่อปี

ระบบสังคมวัฒนธรรม

เครือญาติ

เป็นระบบครอบครัวแบบเดี่ยว และเป็นครอบครัวแบบขยาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วถ้าเป็นครอบครัวแบบขยายนั่นจะเป็นครอบครัวที่มีเชื้อสายจีน สมาชิกในครอบครัวมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้เท่าเดิม ครอบครัวความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้า รักใคร่ป้องกัน

วัดและประเพณี

ประเพณีของท้องถิ่น

ก. ประเพณีวันสงกรานต์ ประมาณวันที่ 13-15 เดือนเมษายน ของทุกปี มีการสงน้ำพระรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ

ข. ประเพณีออกพรรษา ประมาณเดือนตุลาคมของทุกปี กิจกรรมมีการตักบาตรเทโว ฟังธรรมเทศนา

ค. ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ของทุกปี

เนื่องจากบ้านหนองหว้ามีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่หลายครอบครัว ซึ่งจะมีการจัดงาน ซึ่งทำสืบต่อกันมาหลายปี คืองานจิว ซึ่งจะจัดระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน เป็นเวลา 3 วัน ทำต่อกันมาทุกปี มีศาลเจ้าที่คน ไทยเชื้อสายจีนให้การเคารพนับถือ คือ ศาลเจ้าปู่กลาโหม ซึ่งตั้งอยู่ที่วัดหนองหว้า จึงต้องทำการเล่นไหว้ทุกปี

ความเข้มแข็งของชุมชน

ด้านบวก

1. บ้านหนองหว้ามีความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี โดยการที่ชาวบ้านออกไปร่วมงานบุญงานประเพณีกันอย่างพร้อมเพียง มีการร่วมกันบริจาคสมทบทุนจัดงานประเพณีต่าง ๆ ประจำหมู่บ้าน

2. ทางเทศบาลตำบลโคกกรวดได้จัดกิจกรรมมากมายแก่ชาวบ้านเป็นอย่างดี โดยการจัดตั้งศูนย์สุขภาพขึ้น ให้มีการออกกำลังกาย จัดตั้งโครงการต่อต้านยาเสพติด มีการจัดแข่งกีฬาเทศบาล เพื่อสร้างความสามัคคีและลดปัญหา ยาเสพติด และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

3. การร่วมกันแก้ปัญหาของชาวบ้านในเรื่องต่าง ๆ โดยการจัดประชาคมชาวบ้านเพื่อมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นในการร่วมกันลงมติในการแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ

ด้านลบ

เนื่องจากบ้านหนองหว้า เป็นหมู่บ้านที่เจริญขึ้นเรื่อย ๆ มีจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่เพิ่มขึ้น มีคนต่างถิ่นย้ายที่อยู่มาอาศัยกันมากขึ้นทำให้ต่าง ๆ คนต่างที่จะทำงานไม่ปองดองกันเท่าที่ควร ส่วนใหญ่การทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชนจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่เก่า

ผลการประเมินหน่วยระบบ A

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าหน่วยระบบ A

1.1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้าน พบว่า ชาวบ้านโดยส่วนใหญ่ มีความเห็นด้วยกับกองทุนหมู่บ้าน และมีความพอใจกับรัฐบาลที่ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน

ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่าชาวบ้านที่สูงอายุโดยส่วนใหญ่ ไม่เข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านว่าคืออะไร แต่จะพบผู้ที่มีความเข้าใจโดยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มของวัยกลางคนที่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของรัฐบาล แต่การสัมภาษณ์โดยภาพรวมชาวบ้านมีความเข้าใจกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเกินกว่า 50%

1.1.1 กลุ่มผู้ที่ไม่เข้าใจพบว่า ไม่ทราบเลยว่ากองทุนหมู่บ้านคืออะไร นำมาเพื่ออะไร และไม่เข้าใจในการบริหารจัดการเงินกู้

1.1.2 กลุ่มผู้ที่เข้าใจทราบว่า รัฐบาลนำเงินกองทุน 1 ล้านบาท เข้ามาในหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านที่ยากจน ไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ ช่วยในการลดปัญหาการกู้เงินนอกระบบ ช่วยการสร้างงานสร้างอาชีพ สร้างเศรษฐกิจภายในหมู่บ้าน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้

1.2 เงิน 1 ล้านบาท ของหมู่บ้านหนองหว้าได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2544 ได้รับเงินโอนเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 จำนวนสมาชิกกองทุน 195 คน ปลดปล่อยกู้จำนวน 86 ราย ยอดเงินให้กู้รวมเป็นเงิน 1,112,500 บาท มีเงินหุ้นสะสมอยู่ 50,000 ปัจจุบันมีผู้กู้เงินหุ้นจำนวน 4 ราย เป็นเงิน 40,000 บาท และปัจจุบันเงินหุ้นสะสมเหลือ 28,625 บาท 83 สตางค์ ในการกู้เงินหุ้นนี้ต้องเป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปที่จะขอกู้เงินหุ้นได้ โดยทำการปลดปล่อยเงินงวดแรกเดือน ธันวาคม จนถึงเดือนกรกฎาคม และสามารถปลดปล่อยเงินกู้ได้อีกเรื่อย ๆ เนื่องจากการชำระเงินคืนของชาวบ้านที่มีการหมุนเวียนเงินอยู่ทุกเดือน

1.3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโดยการคัดเลือกคณะกรรมการในวันที่ 19 กรกฎาคม 2545 ทำการคัดเลือกคณะกรรมการแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 8 คน เพศหญิงจำนวน 7 คน รวมเป็น 15 คน และมีผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษา 5 คน โดยจัดประชาคมชาวบ้านโดยมีผู้เข้าร่วมประชุมถึงจำนวน 251 หลังคาเรือน คิดเป็น 71.50% ซึ่งครบตามจำนวนองค์ประชุม 3 ใน 4 ถือได้ว่าหมู่บ้านหนองหว้าได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ได้คัดเลือกคณะกรรมการมีรายชื่อดังต่อไปนี้

รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหว้า

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ประสบการณ์พิเศษ
1.นายสุนันท์ แฝ้วสูงเนิน	ประธานกรรมการ	บริหารโรงเรียน
2.นายวิลาศ พงษ์โคกกรวด	รองประธานกรรมการ	รองประธานบริหาร ชาญกิจ
3.นางสุพร เข้มโคกกรวด	เลขานุการ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
4.นายวิทวน คำโคกกรวด	ผู้ช่วยเลขานุการ	พนักงานการตลาด
5.นางแสงอรุณ แฝ้วสูงเนิน	ผู้ช่วยเลขานุการ	กลุ่มพัฒนาชุมชนหมู่บ้าน
6.นายมนัส จิตศรีพิทักษ์เลิศ	ฝ่ายติดตามหนี้	บริหารงานธุรกิจส่วนตัว
7.นายสม ทำเจริญตระกูล	ผู้ช่วยประธานกองทุน	หัวหน้าการไฟฟ้า สี่คิ้ว
8.นายประสาท หมั่นงาน	ประชาสัมพันธ์	ทหารผ่านศึก
9.นางราตรี ทำเจริญตระกูล	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์	กลุ่มพัฒนาชุมชนหมู่บ้าน
10.นายบรรจง วกสูงเนิน	ฝ่ายติดตามหนี้	ประธานตำบล
11. น.ส.จิราภา ขอบโคกกรวด	ฝ่ายติดตามหนี้	อสม. แม่บ้านเพื่อการผลิต
12. นางสุนีย์ พยอมโคกกรวด	ฝ่ายติดตามหนี้	กลุ่มผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
13. นายเลิศ กฤษณะสุวรรณ	ผู้ช่วยเลขานุการ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
14. นางสาววย หมั่นงาน	บัญชี	-

* ปัจจุบันลาออก 1 คน รวมคณะกรรมการ 14 คน ชาย 8 คน หญิง 6 คน

1.4 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน ได้มีการจัดสรรผลประโยชน์

- 1.4.1 จัดสรรเป็นเงินปันผล ค่าหุ้น เงินฝากสัจจะ 20%
- 1.4.2 จัดสรรเป็นเงินทุนสำรอง ไม่เกิน 30 %
- 1.4.3 จัดสรรเป็นเงินสวัสดิการสงเคราะห์ในหมู่บ้าน ไม่เกิน 20 %
- 1.4.4 จัดสรรเป็นสวัสดิการสมาชิกไม่เกิน 20 %
- 1.4.5 จัดสรรเป็นค่าตอบแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ไม่เกิน 10 %

1.5 ผู้สมัครที่จะขอกู้ ต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้

- 1.5.1 เป็นบุคคลธรรมดาที่มีชื่อในทะเบียนบ้านหนองหว้า หมู่ที่ 1 ตำบล
โลกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่น้อยกว่า 2 ปี และคณะกรรมการตรวจสอบว่ามีที่อยู่
อาศัย สิ่งปลูกสร้างอย่างถาวรในหมู่บ้านจริง
- 1.5.2 มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป หรือบรรลุนิติภาวะ โดยการสมรส และจดทะเบียน
สมรสถูกต้อง
- 1.5.3 เป็นผู้มีความเห็นชอบกับระเบียบข้อบังคับของกองทุน
- 1.5.4 เป็นผู้ประพฤติดี เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน
ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- 1.5.5 ไม่มีประวัติเสียด้านการเงิน
- 1.5.6 ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ที่เป็นเหตุให้เสียสิทธิทางกฎหมาย

2. ผลการประเมินกระบวนการหน่วยระบบ A

2.1 กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน

- 2.1.1 ผู้กู้แต่ละครัวเรือนมีสิทธิกู้เงินได้ ครัวเรือนละ 1 คน
- 2.1.2 คณะกรรมการทำการประชุมทุก 1 เดือน ในการอนุมัติผู้กู้ และคณะกรรมการต้องลงมติไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด
- 2.1.3 คณะกรรมการไม่น้อยกว่า 2 คน ทำการรับรองสมาชิกที่ขอกู้

2.2 การรับชำระหนี้

- 2.2.1 ส่งเงินเมื่อครบกำหนดสัญญาเงินกู้ ได้แก่ เงินต้นร่วมกับดอกเบี้ย
- 2.2.2 ดอกเบี้ยเงินกู้ ระยะเวลา 1 ปี ร้อยละ 1 บาท ต่อเดือน หรือ 12 บาท ต่อปี
- 2.2.3 เมื่อผู้กู้กระทำผิดสัญญา คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาตามความเหมาะสม โดยการปรับดอกเบี้ยเพิ่ม 25 สตางค์

3.1 กระบวนการทำบัญชีของกองทุน

กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝาก และบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการจัดทำ ได้แก่

- 3.1.1 บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- 3.1.2 บัญชีรายวัน -- รายจ่ายกองทุน
- 3.1.3 บัญชีสินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน
- 3.1.4 บัญชีและหลักฐานอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับกองทุน

3. ตัวชี้วัดผลผลิตหน่วยระบบ A

3.1 ผลโดยตรง จำนวนสมาชิกกองทุน 195 ราย มีจำนวนสมาชิกชอู้เงิน 86 ราย ยอดเงินให้กู้รวม 1,112,500 ราย เงินหุ้นสะสมมีผู้กู้จำนวน 4 ราย เป็นเงิน 40,000 บาท

3.2 ผลกระทบโดยตรง พบว่า จำนวนผู้กู้ได้มีจำนวน 86 ราย ซึ่งมีการขยายกิจการหรือต่อเติม โดยส่วนมากจะนำไปประกอบอาชีพค้าขายซึ่งค้าขายอาหาร และของชำ ค้าขายของเก่า เป็นเงิน 464,000 บาท และมีการสร้างอาชีพใหม่โดยการนำเงินไปลงทุนในอาชีพค้าขายอาหาร

3.3 ผลกระทบทางอ้อม พบว่า กองทุนมีศักยภาพและความเข้มแข็ง คือการร่วมกันบริหารงานกองทุนกันเองภายในหมู่บ้านช่วยสร้างความสามัคคี การร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกันทำให้ชุมชนเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ในการบริหารจัดการเงิน

ผลการประเมินหน่วยระบบ B

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าหน่วยระบบ B

1.1 เงินที่กู้มาได้

จุดเด่น คือ มีดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้เงินจากที่อื่น

จุดด้วย คือ วงเงินจำกัดกู้ได้ไม่เกินคนละ 20,000 บาท

1.2 เงินอื่นๆ ได้แก่เงินฌาปนกิจหมู่บ้านที่จะนำไปประกอบพิธีในงานศพ และเงินหุ้นสะสมที่ผู้ที่จะขอกู้ต้องมีอายุ 60 ปี ซึ่งมีจำนวน 4 ราย คิดเป็น 2.05% และมีเงินฉุกเฉินในกองทุน ที่สามารถกู้ได้เมื่อมีเหตุจำเป็น เช่นอุบัติเหตุ น้ำท่วม ไฟไหม้

1.3 สถานที่ การประกอบอาชีพจะเป็นการสร้างอาชีพในชุมชนโดยการประกอบอาชีพที่บ้านคือค้าขาย ส่วนของภาคการเกษตรจะเป็นการปลูกพืชจะเป็นนอกเขตบ้านหนองหัว

2. ผลการประเมินกระบวนการหน่วยระบบ B

2.1 การดำเนินกิจการ จำนวนเงินที่ได้จากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ชาวบ้านโดยส่วนใหญ่ นำเงินที่กู้ได้มาลงทุนในกิจการของตนเองซึ่งจะนำเงินที่กู้ได้ลงทุนเกือบทั้งหมดในการดำเนินกิจการ และใช้เงินทุนเดิมร่วมลงทุนด้วย

2.2 การหาวัตถุดิบ ผู้กู้เงินในแต่ละอาชีพจะลงทุนในการดำเนินงานโดยจะเข้าไปซื้อสินค้าในตัวเมือง ในอาชีพค้าขายจะซื้อสินค้าจากร้านค้าส่งและร้านค้าปลีก ถ้าขายอาหารก็จะซื้อที่ตลาดที่บ้าน อาชีพเกษตรกรรมและการบริการจะซื้ออุปกรณ์ในการประกอบอาชีพจากร้านค้าปลีกในตัวเมือง

3. ตัวชี้วัดผลผลิตหน่วยระบบ B

1. ผลโดยตรง พบว่า ชาวบ้านนำรายได้ที่เป็นตัวเงิน ไปประกอบอาชีพ ประมาณรายละ 5,000 – 10,000 บาทต่อเดือน

2. ผลกระทบโดยตรง ผู้กู้ได้นำเงินทุนไปขยายกิจการเดิมที่ดำเนินการอยู่แล้ว และนำเงินไปปลดเปลื้องภาระหนี้สินได้และเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งขึ้นกว่าแต่ก่อน

3. ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า ผู้กู้สามารถประกอบอาชีพเอง พึ่งพาตนเองได้ สร้างการทำงานในท้องถิ่น มีศักยภาพและความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน ลดปัญหาการว่างงานและการทำงานต่างถิ่น

ผลการประมวลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของผู้กู้

จากการประมวลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพ สรุปได้ดังนี้

ปัจจุบันเงินกองทุนมีสมาชิกผู้ขอกู้เงิน จำนวน 86 ราย คิดเป็น 44.10 % เป็นเงิน 1,112,500 โดยดำเนินการประกอบอาชีพ

1. การผลิตทางการเกษตร คือ ปลูกพืช	24 ราย รวมเงินกู้ 329,000 บาท คิดเป็น 20.64%
2. เลี้ยงสัตว์ คือ เป็ด ไก่	15 ราย รวมเงินกู้ 179,000 บาท คิดเป็น 12.90%
3. ค้าขาย คือ อาหาร ของชำ ของเก่า	34 ราย รวมเงินกู้ 464,000 บาท คิดเป็น 29.24%
4. การบริการ คือ เสริมสวย	2 ราย รวมเงินกู้ 25,000 บาท คิดเป็น 1.72%
5. สร้างงานแปรรูปผลผลิตคือ กระยาสาท	1 ราย รวมเงินกู้ 1,7000 บาท คิดเป็น 0.86%
6. ลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ หาอุปกรณ์งาน	6 ราย รวมเงินกู้ 98,500 บาท คิดเป็น 5.16%

ชาวบ้านนำเงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านไปประกอบกิจการดังนี้

1. **การเกษตร** ชาวบ้านนำเงินกู้ ไปดำเนินการในการลงทุนซื้อปุ๋ย ซื้อพันธุ์ข้าว เพื่อใช้ในการดำเนินการสร้างผลผลิต ซื้ออุปกรณ์ในภาคการเกษตร แต่ปัญหาที่พบเป็นในเรื่องของการดำเนินงาน คือมีศัตรูพืชที่เป็นปัญหาแก่เกษตรกร
2. **การเลี้ยงสัตว์** ชาวบ้านหนองหว่าจะเลี้ยงเป็ด และไก่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ต้องการไข่ที่จะนำไปขาย โดยพบว่าชาวบ้านนำเงินไปลงทุนในการซื้อพันธุ์ไก่ และอาหารไก่
3. **ค้าขาย** พบว่า ชาวบ้านจะนำเงินไปลงทุนซื้อของชำ ซึ่งจะทำการซื้อเป็นรายสัปดาห์ ส่วนขายอาหารและของสด จะทำการซื้อทุกวันเป็นเงินลงทุนหมุนเวียน
4. **การบริการเสริมสวย** จะลงทุนในการซื้ออุปกรณ์ในการดำเนินงาน หวี น้ำยาต่างๆ ในการเสริมสวย
5. **สร้างงานแปรรูปผลผลิต** โดยการซื้อวัตถุดิบหลาย ๆ ชนิด เช่น ถั่ว งา ข้าวพองในการนำมาแปรรูปเป็นกระยาสาท จะขายดีมากในช่วงเทศกาล
6. **สร้างงานและลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ** จะลงทุนในส่วนของการซื้ออุปกรณ์ในการดำเนินงาน เช่น ร้านซ่อมจักรยานยนต์จะลงทุนในการซื้อเครื่องสูบลม อุปกรณ์เครื่องยนต์ต่าง ๆ ร้านเขียนป้ายจะซื้อสี และลูกกอล์ฟแท่ง เป็นเงินลงทุนในการสร้างงานสร้างรายได้เพิ่ม

ผลอื่น ๆ ที่เกิดจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน

การมีเงินทุนหมู่บ้าน โดยภาพรวมแล้วชาวบ้านมีความรู้สึกที่ดีกับกองทุนหมู่บ้าน แต่ในการดำเนินงานย่อมมีปัญหาอยู่บ้าง โดยมีความไม่พอใจของชาวบ้านในบางกลุ่มเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน เช่น ในการดำเนินงานที่ล่าช้า ความไม่เข้าใจในการดำเนินงาน ที่ก่อให้เกิดปัญหาทำให้สมาชิกลาออกไปเนื่องจากความไม่พอใจ และคณะกรรมการที่ลาออกเนื่องจากภาระที่ไม่มีเวลาและไม่ได้ผลตอบแทนจากการทำงาน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านถนนองหว่า ตำบลโลกกรวด
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

สรุปวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

บรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้ง 5 ข้อ

1. การเกิดกองทุน พบว่า ชาวบ้านหนองหว่าให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเข้าร่วมการประชุม มีสิทธิในการออกเสียงอย่างเสรี ในการคัดเลือกคณะกรรมการ ซึ่งชาวบ้านให้ความร่วมมือ เข้าร่วมประชุมถึง 251 คราวเรือน คิดเป็น 72% ถือได้ว่ากองทุนหมู่บ้านประสบความสำเร็จในการจัดตั้งกองทุน

2. การมีระบบการบริหารกองทุน พบว่า คณะกรรมการมีการประชุมกันทุก 1 เดือน มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานอย่างชัดเจน ร่วมกันพิจารณาผู้กู้ ซึ่งปัจจุบันมีการปล่อยกู้เงินจำนวน 86 ราย คิดเป็น 44% เป็นจำนวนเงิน 1,112,500 บาท และมีการชำระเงินคืนกองทุนเกินกว่า 50% มีการหมุนเวียนเงินในบัญชีกองทุนทุกเดือน ทำให้กองทุนมีศักยภาพพอในการดำเนินงานได้ต่อไป

3. การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า ชาวบ้านได้มีการประกอบอาชีพด้วยตนเอง นำเงินกองทุนไปสร้างงาน โดยการใช้ภูมิปัญญาของตนเองในการประกอบอาชีพ เช่นการค้าขายที่มีการสืบทอดกันมาแต่ครั้งอดีต

4. การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า มีการนำเงินกองทุนที่กู้ได้ไปประกอบอาชีพ ดังนี้

- การผลิตทางการเกษตร คือ ปลูกพืช	24 ราย คิดเป็น	21%
- เลี้ยงสัตว์ คือ เป็ด ไก่	15 ราย คิดเป็น	13%
- ค้าขาย คือ อาหาร ของชำ ของเก่า	34 ราย คิดเป็น	29%
- การบริการ คือ เสริมสวย	2 ราย คิดเป็น	2%
- สร้างงานแปรรูปผลผลิตคือ กระยาสาท	1 ราย คิดเป็น	1%
- ลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ หาอุปกรณ์งาน	6 ราย คิดเป็น	5%

เห็นได้ว่าหมู่บ้านมีการประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด มีการสร้างงานสร้างรายได้ในหมู่บ้านทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านดีขึ้น ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศได้

5. การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า ชาวบ้านมีการสร้างความเข้มแข็งโดยการเรียนรู้ร่วมกัน ในการร่วมกันประชาคมจัดตั้งกองทุน มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างชาวบ้าน และผู้นำชุมชน มีการร่วมงานบุญงานประเพณีท้องถิ่นอย่างมีน้ำใจ มีการสมทบทุนในการร่วมกันจัดงานประเพณีต่าง ๆ

การอภิปรายผล

1. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบในการเกิดกองทุน

ปัจจัยด้านบวก

- การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน โดยได้รับการสนับสนุนจากทางเทศบาลตำบลโคกกรวด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้านที่ร่วมกันประชาคมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านหนองหว้าขึ้น

ปัจจัยด้านลบ

- การประชาคมเป็นไปล่าช้าเนื่องจากมี มีจำนวนคนในหมู่บ้านมาก
- การเกิดการประชุมของคนหมู่บ้านมาก มักเกิดการขัดแย้งกันบ้าง

2. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบในระบบบริหารกองทุน

ปัจจัยด้านบวก

- ความมีประสิทธิภาพในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการ เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหว้า เป็นผู้ที่มิประสพการณ์จากการทำงานในหน่วยราชการ และเข้าใจระบบในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยด้านลบ

- เอกสารงานที่มีมาก จนการทำงานของคณะกรรมการเกิดความสับสน
- มีชาวบ้านที่ยังไม่ชำระเงินคืน เนื่องจากการมีหนี้ในระบบอยู่ ทำให้คณะกรรมการต้องทำงานมากขึ้นในการติดตาม
- การทำงานของคณะกรรมการที่ไม่ได้ค่าตอบแทนทำให้เกิดความท้อแท้ในการทำงาน

3. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบในการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ปัจจัยด้านบวก

- ชาวบ้านนำภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมา มาสร้างงานสร้างอาชีพในปัจจุบัน

ปัจจัยด้านลบ

- การกู้เงินที่มีวงเงินจำกัด ทำให้ไม่สามารถลงทุนในการสร้างงานได้อย่างเต็มที่

- การไม่มีผู้นำที่ดี ทำให้การร่วมกลุ่มทำงานไม่ประสบผล

4. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยด้านบวก

- ทำให้ชาวบ้านได้มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน

ปัจจัยด้านลบ

- เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การลงทุนในการดำเนินงานเพิ่มสูงขึ้น

5. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบในศักยภาพและความเข้มแข็ง

ปัจจัยด้านบวก

- การเกิดกองทุนต่าง ๆ ทำให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่บ้าน

ปัจจัยด้านลบ

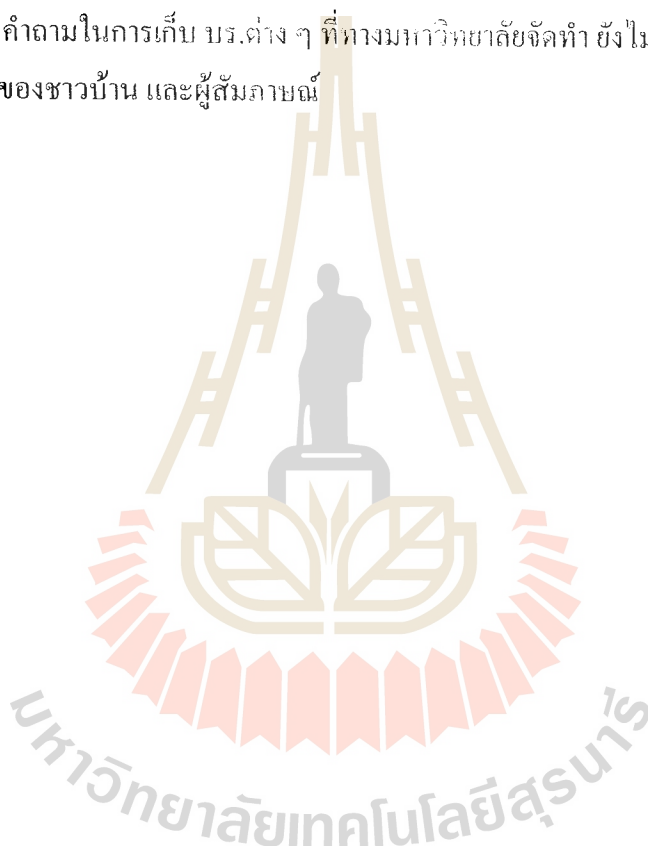
- เนื่องจากหมู่บ้านหนองหว้า เป็นหมู่บ้านที่การย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่มาก ซึ่งกลุ่มของคนที่มาอาศัยอยู่ใหม่ ยังไม่รู้งานประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น ดังนั้นการร่วมงานบุญจะทำได้ในกลุ่มของชาวบ้านที่อาศัยอยู่เก่า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระเบียบข้อบังคับ ควรจะมีการปรับปรุงมากกว่านี้เพราะขาดความเข้าใจของคณะกรรมการ และระเบียบที่มีการปรับปรุงอยู่เสมอทำให้คณะกรรมการเกิดความสับสนในการดำเนินงาน

2. ในการทำบัญชี พบว่า เป็นไปด้วยความลำบากของคณะกรรมการ เนื่องจากความยุ่งยากซับซ้อน ทางภาครัฐบาลควรจะทำบัญชีในรูปแบบสำเร็จรูปเพื่ออำนวยความสะดวก

3. ในการบริหารจัดการกองทุน ควรจะมีหน่วยงานของภาครัฐบาลมาให้การดูแล และนำอย่างละเอียดภายในหมู่บ้าน เพื่อเกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างสมาชิกกองทุนกับ คณะกรรมการ
4. ข้อเสนอสำหรับกั้นคว้เว็ชี่ ควรจะให้ผู้ทำสารนิพนธ์ได้เลือกโครงการประเมิน ในการทำสารนิพนธ์เอง เพราะการใช้ระบบ “ซีพีโมเดล” ทำให้เป็นข้อผูกมัดในการทำสาร นิพนธ์มากจนเกินไป
5. คำถามในการเก็บ บร.ต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดทำ ยังไม่ชัดเจน ทำให้ยากต่อ ความเข้าใจของชาวบ้าน และผู้สัมภาษณ์

บรรณานุกรม

กองทุนหมู่บ้านหนองหว้า. แบบคำขอเงินทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ).

"กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการ" มกราคม 2545, หน้า 18.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนาการพิมพ์ จำกัด.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสันติยั่งยืน. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสันติยั่งยืน. ขอนแก่น.

ตำบลโคกกรวด, เทศบาล. 2544. แผนพัฒนาเทศบาล.

เทคโนโลยีสุรนารี, มหาวิทยาลัย. คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ.

มัลลิกา สังข์สนิท. 2544. "รวมบทความทางการประเมินโครงการ". พิมพ์ครั้งที่6. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : หน้า 221 - 234.

สถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2545. การจัดการและการวางแผนธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท ศรีสยามพริ้นท์แอนด์แพคท์ จำกัด.

สถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2545. ชุดวิชาการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่1. ทศน์ทองการพิมพ์.

สถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2545. ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่1.